

NORGES HØYESTERETT

Den 11. januar 2019 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matheson, Bergh og Høgetveit Berg i

HR-2019-44-U, (sak nr. 18-064307STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A
SIA North Star Ltd (advokat Hallvard Østgård)

mot

Påtalemyndigheten (førstestatsadvokat Lars Fause
advokat Tolle Stabell)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder spørsmål om innsyn i sakens dokumenter, jf. straffeprosessloven § 264, jf. § 242, i forbindelse med en anke til Høyesterett over lovanvendelsen.
- (2) Høyesteretts ankeutvalg traff 4. juni 2018 beslutning om at anke fra den russiske skipperen A og det latviske rederiet SIA North Star Ltd. over Hålogaland lagmannsretts fellende straffedom 7. februar 2018 skulle tillates fremmet. Etter at ankeforhandlingen var avholdt i avdeling, ble det bestemt at saken skal avgjøres i forsterket rett, og justitiarius besluttet at saken skal behandles i storkammer. Ankeforhandlingen er berammet 15. til 17. januar 2019.
- (3) Riksadvokaten oppnevnte 14. desember 2018 advokat Tolle Stabell som medaktor. Stabell er ansatt hos Regjeringsadvokaten som assisterende regjeringsadvokat.
- (4) I skriv til påtalemyndigheten 3. januar 2019 fremsatte forsvarer følgende begjæring om innsyn:

"De tiltalte ber om innsyn i all korrespondanse påtalemyndigheten har hatt med Regjeringsadvokaten (frem til oppnevningen), Justisdepartementet, Utenriksdepartementet, Nærings- og Fiskeridepartementet og Fiskeridirektoratet i anledning saken, og som befinner seg hos påtalemyndigheten, jf. strpl. § 264.

Begjæringen omfatter både papirbasert og elektronisk basert korrespondanse, herunder e-postmeldinger. I og med at det nå kreves innsyn i all korrespondanse, omfatter begjæringen også – dog er den ikke begrenset til – innsyn i eventuelle juridiske vurderinger, drøftelser mv. av sakens materielle og prosessuelle spørsmål, som er utarbeidet av noen av de ovennevnte instanser og kommunisert til påtalemyndigheten."

- (5) I brev fra forberedende dommer 4. januar 2019 fikk påtalemyndigheten frist til 8. januar 2019 for behandling av innsynsbegjæringen.
- (6) I skriv 7. januar 2019 gjorde påtalemyndigheten gjeldende at forsvaret allerede hadde fått tilgang til sakens dokumenter, og at de dokumenter som det var begjært innsyn i, faller utenfor hva som anses som "sakens dokumenter" etter straffeprosessloven § 242.
- (7) Forsvaret fastholdt i skriv 8. januar 2019, omtalt som "gjentatt innsynsbegjæring", at de tiltalte har krav på innsyn i de aktuelle dokumentene.
- (8) I skriv 10. januar 2019 gjentok påtalemyndigheten at de tiltalte ikke har rett til innsyn i de aktuelle dokumentene.
- (9) Forsvaret har på denne bakgrunn på vegne av *A* og *SIA North Star Ltd.* i skriv 11. januar 2019 bedt om at Høyesterett pålegger påtalemyndigheten å fremlegge kopi av den etterspurte korrespondansen. Begrunnelsen for begjæringen kan sammenfattes slik:
- (10) Det er klart at den etterspurte korrespondansen er å anse som "sakens dokumenter", jf. straffeprosessloven § 242, jf. § 264. Krav på innsyn gjelder uavhengig av om det nærmere innholdet av korrespondansen eller dialogen kan klassifiseres som for eksempel notater, drøftelser, diskusjoner, kladder og korrekturlesning og andre innspill til tekst. Det avgjørende ved vurderingen er hvem som har utarbeidet dette. Og til dels på hvilket tidspunkt for Regjeringsadvokatens del – de tiltalte har krav på innsyn i all korrespondanse med Regjeringsadvokaten som stammer fra før oppnevningen av advokat Tolle Stabell som medaktør. Det er ikke grunnlag for å unnta innsyn i korrespondanse som gjelder juridiske vurderinger, og det har ingen betydning i denne sammenheng om de etterspurte dokumenter er journalført; innsynsretten gjelder like fullt.
- (11) Korrespondansen som foreligger mellom påtalemyndigheten og Regjeringsadvokaten og de øvrige nevnte instansene, "vil kunne inneholde interessante vurderinger og innspill rundt sakens juridiske problemstillinger som kan ha betydning for de tiltaltes forsvar".
- (12) *Påtalemyndigheten* har i korte trekk begrunnet avslaget på innsynskravet slik:
- (13) Det er riktig at påtalemyndigheten har hatt dialog med særlig Utenriksdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet i forkant av ankeforhandlingen i lagmannsretten og i forkant av ankeforhandlingen i Høyesterett. Dette har også resultert i at en rekke juridiske dokumenter er fremskaffet og deretter oversendt til forsvarer. Det har ikke vært annen dialog med Justis- og beredskapsdepartementet eller Fiskeridirektoratet enn det som forsvaret allerede er kjent med. Når det gjelder skriftlig dialog med Regjeringsadvokaten, har denne i hovedsak funnet sted etter oppnevningen av advokat Tolle Stabell som medaktør.
- (14) De dokumenter fra korrespondansen som det er begjært innsyn i, og som ikke allerede er oversendt til forsvarer, omhandler slikt som notater, drøftelser, diskusjoner, kladder og korrekturlesning og andre innspill til tekst – utelukkende til bruk for påtalemyndighetens arbeid med rettsanvendelsen knyttet til prosedyren for Høyesterett. Dette materialet har ikke forsvarer rett til å få fremlagt, all den tid dette klart faller utenfor hva som kan anses som sakens dokumenter etter straffeprosessloven § 242.
- (15) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:

- (16) Siktedes rett til innsyn når tiltale er reist, fremgår av straffeprosessloven § 264, jf. § 267, jf. Rt-1991-1142 (på side 1145) og Rt-2007-99. Innsynsretten gjelder "sakens dokumenter". Dette begrepet skal forstås på tilsvarende måte som etter § 242 første ledd, jf. Bjerke, Keiserud, Sæther, Straffeprosessloven kommentarutgave, 4. utgave, side 982, med videre henvisninger til rettspraksis.
- (17) Det normale vil være at tvist om dokumentinnsyn kommer opp mens saken står for tingretten. Dersom påtalemyndigheten har nektet adgang til dokumenter, kan siktede kreve at tingretten avgjør spørsmålet ved kjennelse, jf. straffeprosessloven § 242 fjerde ledd. Tingrettens avgjørelse kan ankes på vanlig måte etter reglene om anke over kjennelser.
- (18) I dette tilfellet er begjæring om innsyn fremsatt mens saken står for Høyesterett. Ankeutvalget legger til grunn at en slik begjæring må behandles så langt innsyn er av betydning for spørsmål som skal behandles av Høyesterett, jf. Rt-2004-1813 avsnitt 18. Utvalget kan imidlertid ikke se at krav om innsyn kan kreves avgjort av Høyesterett dersom et eventuelt innsyn ikke kan ha betydning for de spørsmålene Høyesterett skal ta stilling til, eller for forsvarerens forberedelse av sin prosedyre for Høyesterett. Begjæringen er her fremsatt kort tid før saken skal behandles av Høyesterett i storkammer.
- (19) Anken til Høyesterett gjelder lovanvendelsen. Ved ankeutvalgets henvisningsbeslutning er forhandlingene for Høyesterett begrenset slik:
- "Forhandlingene i Høyesterett i avdeling avgrenses til å gjelde spørsmålene om snøkrabben er en sedentær art slik at Norge har en eksklusiv rett til å utnytte den, jf. havrettskonvensjonen artikkel 77, samt om fangst av snøkrabbe på norsk kontinentalsokkel uten at fartøyet innehar gyldig dispensasjon fra forbudet, er straffbart uavhengig av om Svalbardtraktaten gjelder i det aktuelle området, og uavhengig av om forskrift om forbud mot fangst av snøkrabbe § 2, eller praktiseringen av denne, strider mot likebehandlingsprinsippet. Behandlingen av spørsmålet om Svalbardtraktatens geografiske virkeområde utstår til det eventuelt blir behov for å ta stilling til det."**
- (20) Det som skal behandles av Høyesterett, er således begrenset til rent rettslige spørsmål av generell karakter. Høyesterett skal ikke foreta noen subsumsjon knyttet til de faktiske omstendighetene i saken.
- (21) Det er opp til Høyesterett å ta stilling til de foreliggende rettsspørsmålene etter å ha hørt partenes innlegg i saken. Ankeutvalget kan ikke se at opplysninger om hva offentlige organer på ulike tidspunkter måtte ha ment om de foreliggende rettslige spørsmålene, vil være av betydning for Høyesteretts avgjørelse.
- (22) Ankeutvalget kan heller ikke se at slike opplysninger kan være av betydning for forberedelsen av forsvarerens prosedyre for Høyesterett. Hovedtrekkene i de rettslige synspunkter påtalemyndigheten vil gjøre gjeldende for Høyesterett, er gjort kjent for forsvareren gjennom et omfattende skriftlig sluttinnlegg.
- (23) Etter dette tas begjæringen om dokumentinnsyn ikke til følge.
- (24) Det er ikke grunn for ankeutvalget til å gå inn på det som er anført om innholdet i begrepet "sakens dokumenter", eller om det som kreves fremlagt, er omfattet av dette begrepet.
- (25) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Begjæringen om dokumentinnsyn tas ikke til følge.

Espen Bergh
(sign.)

Wilhelm Matheson
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)